

UDK 504.05
316.644:621.311.25
621.311.25:504.05:316.644
Izvorni znanstveni članak

Primljeno: 15. ožujka 1995.

Percipirana opasnost, znanje i stavovi prema nuklearnim elektranama*

Dinka Čorkalo

Filozofski fakultet, Zagreb

Sažetak

U radu je utvrđivana razina i struktura znanja o nuklearnoj energiji u dvije skupine ispitanika suprotstavljenih stavova prema nuklearnim elektranama te su određene međusobne veze triju skupina varijabli koje se smatraju najvažnijima u određivanju odnosa ljudi prema okolinskim opasnostima: znanja, stavova i percipirane opasnosti. U ispitivanju je sudjelovalo 308 ispitanika oba spola, studenata viših godišta četiriju zagrebačkih fakulteta: Prirodoslovno-matematičkog, Elektrotehničkog, Strojarsko-brodograđevnog i Filozofskog. Ovakav odabir ispitanika uvjetovala je pretpostavka o različitoj razini strukture znanja i stavova prema nuklearnim elektranama.

Rezultati su pokazali da skupina pozitivnijeg stava prema nuklearnim elektranama pokazuje i višu razinu znanja, odnosno bolje poznavanje činjenica, i to onih koje jesu u skladu s njihovim stavom, i onih koje takav stav ne podržavaju. Korelacijska analiza varijabli znanja, stava i percipirane opasnosti pokazala je da ispitanici negativnijeg stava prema nuklearnim elektranama pokazuju i slabije poznavanje činjenica. Povezanost između stava i percepcije opasnosti od nuklearne energije ($r = 0.45$) ukazala je na izraženiju percepciju opasnosti u ispitanika negativnijeg stava. Nije utvrđena povezanost između poznavanja činjenica i percipirane opasnosti. U radu se razmatraju implikacije dobivenih nalaza.

Ključne riječi: nuklearne elektrane, percipirana opasnost, stavovi, znanje

1. UVOD

Percepcija okolinskih opasnosti, dakle doživljaj prijetnje uzrokovan postojanjem nekog opasnog ili potencijalno opasnog objekta u okolini, jedno je od najizučavanijih područja ekološke psihologije, razmjerno novije psihologijske grane koja proučava odnos čovjekova ponašanja i doživljavanja i njegove svakodnevne fizičke okoline (Ajduković, 1991). Ova su istraživanja započela 60-ih godina, a uglavnom su se bavila posljedicama nesreća koje su se zbile u prirodnoj okolini. Kasniji interes istraživača usmjerio se na deskripciju okolinskih opasnosti (Starr, 1969; Tversky i Kahneman, 1974; Slovic i sur., 1979), na definiranje i klasifikaciju okolinskih opasnosti (Hohemser i sur., 1983; Slovich i Fischhoff, 1983; Cvetkovich i Earle, 1985;) te konačno na faktore koji utječu na čovjekov doživljaj potencijalno opasnih objekata u okolini (za opširniji pregled ovih istraživanja vidjeti Čorkalo, 1993). Tako se okolinska opasnost definira kao objekt ili uvjet u okolini, bilo izgrađenoj ili neizgrađenoj, koji kvarom ili intenzitetom može izazvati događaj takvih razmjera da uzrokuje smrt velikog broja

* Zahvaljujem prof. dr. Deanu Ajdukoviću na korisnim savjetima i sugestijama danim pri izradi ovoga rada.

